ТЕМА № 5: «Основи гігієни праці та виробничої санітарії»

Тема уроку № 20: «Поняття про виробничу санітарію та гігієну праці»

Під час роботи на працівників впливають різні шкідливі фактори виробничого середовища. Шкідливі фактори за характером свого впливу поділяються на ***фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні*** (табл. 1).

До фізичних факторів належать параметри повітря в приміщенні (температура, вологість, швидкість руху повітря), вібрація, шум, нетоксичний пил, пара, різні види випромінювання, освітленість тощо.

До хімічних факторів належать токсичний пил, пара і газ.

Біологічними факторами вважають вплив мікроорганізмів, бактерій рослин та тварин, що спостерігається під час переробки натуральних волокон, шкіри, хутра.

До психофізіологічних факторів належать фізичні та нервово-психічні перевантаження, які пов'язані з тяжкою, монотонною працею.

Кожен з цих факторів впливає на організм людини, спричиняє у ньому функціональні зміни, **професійні захворювання або отруєння**.

Хімічні	Фізичні	Біологічні	Психофізіологічні
Токсичний пил, пара, газ	а) параметри повітря у приміщенні: температура; вологість; швидкість б) вібрація в) шум г) нетоксичний пил, пара д) випромінювання е) освітленість	а) мікроорганізми, бактерії б) інфекційні захворювання	фізичні та нервово-психічні перевантаження пов'язані з тяжкою, монотонною працею

Гігієна праці — це наука, що вивчає вплив виробничого процесу та навколишнього середовища на організм працівників з метою розробки санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на створення найбільш сприятливих умов праці, забезпечення здоров'я та високого рівня працездатності людини.

Виробнича санітарія — це система організаційних та технічних заходів, які спрямовані на усунення потенційно небезпечних факторів і запобігання професійним захворюванням та отруєнням.

До **організаційних** заходів належать:

- дотримання вимог охорони праці жінок та осіб віком до 18 років
- проведення попередніх та періодичних медичних оглядів осіб, які працюють у шкідливих умовах;
- забезпечення осіб, що працюють у шкідливих умовах, лікувально-профілактичним обслуговуванням тощо.

Технічні заходи передбачають:

- систематичне підтримання чистоти у приміщеннях і на робочих місцях;
- розробку та конструювання обладнання, що вилучає виділення пилу, газів та пари, інших шкідливих речовин у виробничих приміщеннях;
- забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до повітря виробничого середовища;
- улаштування систем вентиляції та кондиціювання робочих місць зі шкідливими умовами праці;
- забезпечення захисту працівників від шуму, ультра- та інфразвуку, вібрації, різних видів випромінювання.

Таким чином, **запобігання професійним захворюванням і отруєнь здійснюється через здійснення комплексу організаційних і технічних заходів,** які спрямовані на оздоровлення повітряного середовища, виконання вимог гігієни та особистої безпеки працівників.